
A N N A L E S
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XXXII/XXXIII

SECTIO H

1998/1999

Wydział Ekonomiczny UMCS

Profesor zw. dr hab.

ZDZISŁAW LEWANDOWSKI

Profesor Zdzisław Lewandowski urodził się w Lublinie 18 lutego 1929 roku, jest „z krwi i kości” lublinianinem. W tym umiłowanym mieście rozpoczął swoje bogate, pracowite i twórcze życie i do dzisiejszego dnia stara się przysparzać swemu miastu sławy i splendoru.

Działalność prof. Z. Lewandowskiego, bogata i wszechstronna, powiązana jest mocno z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, najpierw w związku z odbywanymi tam studiami matematycznymi pierwszego stopnia, później przez podjęcie pracy zawodowej. Magisterium z filozofii w zakresie matematyki, uzyskał w Uniwersytecie Jagiellońskim na studiach drugiego stopnia w 1954 r.

Swoją drogę rozwoju naukowego i organizacyjnego rozpoczął w Katedrze Zespołowej Matematyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii w 1954 r., zdobywając stopnie naukowe doktora (1960) i docenta nauk matematycznych (1963). Tam przeszedł szybką i błyskotliwą drogę awansu od asystenta poczynając, poprzez starszego asystenta (1959), adiunkta (1960) i docenta etatowego (1964). Jako samodzielny pracownik naukowy podjął się w 1964 r. kierownictwa Zakładu Metod Matematycznych Fizyki w Katedrze Matematyki.

Osobowość naukowa Z. Lewandowskiego kształtowała się w bezpośrednim otoczeniu wybitnych matematyków, prof. prof.: Adama Bieleckiego, Mieczysława Biernackiego. Wiele zawdzięcza naukom profesorów Jana Krzyża oraz Franciszka Lei (pisał pod jego kierunkiem naukowym pracę magisterską).

Określone znaczenie dla wykryształizowania się kierunków badań Z. Lewandowskiego miało ówczesne, prężne i znaczące w kraju, lubelskie środowisko naukowe matematyków. W kręgu jego emanacji znalazł się On sam oraz grupa bardzo uzdolnionych młodych adeptów nauki: Kazimierz Goebel, Wiktor Oktaba, Konstanty Radziszewski, Jan Szynal, Eligiusz Złotkiewicz. Szczególnie żywe kontakty matematyków lubelskich z silnymi ośrodkami uniwersyteckimi w kraju i zagranicą stworzyły nader sprzyjające warunki dla szybkiego rozwoju

nauk matematycznych w UMCS. Zaowocowało to zainteresowaniem badawczym, intensyfikacją bezpośrednich kontaktów z światowymi przedstawicielami wiedzy matematycznej, dorobkiem naukowym i awansami pracowników.

Stosunkowo wcześniej zainteresowania Z. Lewandowskiego objęły, w pewnej mierze, sferę zastosowań matematyki, m. in. w dziedzinie ekonomii. Pozostawało to zapewne w związku z podjętą współpracą na niwie dydaktycznej z krakowską Wyższą Szkołą Ekonomiczną. Uczelnia ta, powołując pierwszy w kraju punkt konsultacyjny dla studiów zaocznych w Lublinie, zaangażowała Profesora w 1963 r. do zajęć z matematyki. Od tego czasu datują się bliższe związki Profesora z ekonomią, szczególnie z krakowskimi ekonomistami, które przybrały z czasem charakter trwałej przyjaźni. Miało to duże znaczenie dla przyszłej działalności prof. Lewandowskiego. Zapewne pod wpływem Jego mariażu z ekonomią zrodziły się zainteresowania zawodowe Jego dzieci, Anny i Adama, absolwentów Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Jeszcze w okresie działania krakowskiego punktu konsultacyjnego WSE, z inicjatywy rektora prof. dr. hab. G. L. Seidlera, podjęto w środowisku lubelskim starania w celu uruchomienia w UMCS wydziału ekonomicznego. Przekonywającym uzasadnieniem w tym względzie był ewidentny popyt na studia ekonomiczne i niedobory kadrowe specjalistów w rozwijającej się gospodarce Lubelszczyzny.

Zalążek przyszłej kadry naukowej stanowili w uczelni pracownicy Katedry Ekonomii Politycznej na Wydziale Prawa i Administracji. Zespołem tym, liczącym około 20 osób, kierowali wówczas kolejno: prof. prof. Antoni Gurnicz i Henryk Chołaj. Później grono tamtejszych samodzielnych pracowników powiększyli Tadeusz Przcziszewski i Augustyn Woś ze środowiska warszawskiego. W związku zaś z planowaną likwidacją krakowskiego punktu konsultacyjnego i przeniesieniem go do Kielc, kilku doświadczonych adiunktów krakowskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej udało się zjednać do pracy na organizowanym wydziale ekonomicznym UMCS. Dotyczyło to: Bogusława Jasińskiego (był tuż po habilitacji), Mieczysława Kawy i Władysława Kwietnia. Wszyscy solennie zadeklarowali przeniesienie się do Lublina.

Tymczasem w uczelni na dobre dojrzała sprawa powołania nowego wydziału, którego organizatorem, z ramienia Senatu UMCS, był prof. Henryk Reniger, kierownik Katedry Prawa Finansowego. W ostatniej fazie przygotowań organizacyjnych prof. Reniger zrezygnował z funkcji organizatora wydziału, odmawiając przeniesienia się z Wydziału Prawa. Stało się to nieomal w momencie powołania przez ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki, 15 lutego 1965 r., Wydziału Ekonomicznego w UMCS. Sytuacja stała się skomplikowana tym bardziej, że wśród szczupłego grona miejscowych pracowników etatowych nowego wydziału istniał niedobór samodzielnej kadry naukowej.

Swego rodzaju kryzys zakończył prof. Z. Lewandowski, który przyjął propozycję rektora i podjął się funkcji dziekana. Obowiązki prodziekana przyjął

prof. Augustyn Woś i nieco później prof. Ryszard Orłowski (studia zaoczne). Jednocześnie Z. Lewandowski przeniósł się z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, obejmując kierownictwo Katedry Matematyki na Wydziale Ekonomicznym.

Wybór dziekana okazał się nader trafny i szczęśliwy. Nowy wydział startował w szczególnie trudnych warunkach kadrowych i lokalowych. Naukowe środowisko lubelskie nie było zasobne w specjalistów z dyscyplin ekonomicznych, w skali uczelni zaś niedostateczna była baza materialna. Wydział otrzymał zatem bardzo skromne lokale, rozmieszczone w 6 punktach miasta.

Młody dziekan z ogromnym zaangażowaniem i zapałem przystąpił do kompletowania kadry naukowej, sięgając do nieomal wszystkich środowisk naukowych w kraju. Miał przy tym nadzwyczajny dar zjednywania sobie ludzi, dzięki wysokiej kulturze osobistej i ujmującej życzliwości. Rezultatem Jego działania, w stosunkowo krótkim czasie, było stworzenie prężnego i kompetentnego zespołu nauczycieli akademickich, które przyniosło wydziałowi uprawnienia do prowadzenia przewodów doktorskich w 1967 r. i habilitacyjnych w 1969.

Równolegle wiele energii poświęcił realizacji zadań dydaktycznych wydziału, dbając o ich wysoką jakość i rozwój. Pod naciskiem ogromnych potrzeb w zakresie kształcenia ekonomistów, sygnalizowanych przez duże zakłady przemysłowe, wydział uruchamiał nowe kierunki kształcenia: ekonomikę przemysłową, politykę społeczną oraz organizację i zarządzanie.

Profesor Lewandowski posiada duży dar przekonywania, co okazało się m. in. nader przydatne w negocjacjach z ministerstwem na temat uruchomienia terenowych punktów konsultacyjnych. Miałem przyjemność towarzyszyć Mu w delegacji do Warszawy właśnie w tej sprawie. Rozmowy były twarde, bo jeszcze przed formalnymi ustaleniami ministerstwa, rzeszowska wojewódzka prasa podała, że w Tarnobrzegu powstaje punkt konsultacyjny studiów ekonomicznych UMCS. W spotkaniu wziął udział sam minister prof. Henryk Jabłoński, który po ostrych uwagach na temat samowowli lubelskiej uczelni, dał się przekonać, przyrzekł ponadto wydanie odpowiedniego zezwolenia oraz pomoc w skierowaniu do Lublina samodzielnej kadry naukowej ekonomistów. Łatwiej już poszło z następnymi terenowymi punktami konsultacyjnymi w: Rzeszowie (wspólnie z krakowską WSE), Stalowej Woli, Tarnobrzegu, Mielcu i Jarosławiu. Powoływanie tych nowych terenowych jednostek dydaktycznych możliwe było na skutek rozwoju kadrowego wydziału. Miał w tym wymierny wkład prof. Z. Lewandowski.

Warto w tym miejscu podkreślić szczególną dbałość prof. Lewandowskiego o kształcenie młodych adeptów nauki na Wydziale Ekonomicznym. Za Jego kadencji dziekańskiej, po uzyskaniu przez wydział uprawnień do doktoryzowania, stopnie doktora nauk ekonomicznych uzyskało 10 osób. Bogate są zwłaszcza plony Jego seminariów specjalistycznych, z teorii funkcji analitycz-

nych (od 1963 r.) i z analizy zespolonej (od 1983 r.), organizowane przy udziale pracowników Zakładu Zastosowań Matematyki oraz zainteresowanych osób z zewnątrz. W ramach tych twórczych spotkań z młodymi matematykami powstało około 100 matematycznych prac naukowych, w tym 15 rozpraw doktorskich.

Profesor Lewandowski znany jest jako jeden z najaktywniejszych matematyków naukowego środowiska lubelskiego, jako znany specjalista w dziedzinach analizy zespolonej (w szczególności w geometrycznej teorii funkcji) oraz zbiorów wypukłych. Jest autorem 70 prac naukowych, ogłoszonych na łamach prestiżowych czasopism krajowych i zagranicznych, w tym: *Annales Polonici Mathematici*, *Annales UMCS*, *Biuletyn PAN*, *Demonstratio Mathematica*, *Proceeding of the American Mathematical Society*. Od 1973 r. wykonał na zlecenie amerykańskiego czasopisma *Mathematical Reviews*, około 150 recenzji prac naukowych autorów polskich i zagranicznych.

Warto podkreślić, iż prof. Lewandowski jest pomysłodawcą tzw. problemu odwrotnego do problemu Biernackiego oraz autorem metody rozwiązywania tego problemu dla różnych klas funkcji. Jest także współautorem, wspólnie z dr. Józefem Miazgą, uogólnienia metody wyznaczania zbiorów Koebe'go. Ponadto udowodnił On ważne twierdzenie o identyczności pewnych klas funkcji jednolistnych (praca doktorska), które w sformułowaniu i dowodzeniu było wynikiem Jego własnych przemyśleń. Szereg rezultatów prac Profesora jest cytowanych w znanych monografiach: Gołuzina, Durena, Pommerenkego i Goodmana, poświęconych geometrycznej teorii funkcji zmiennej zespolonej.

Znaczący jest dorobek pedagogiczny Profesora. Jest promotorem 50 prac magisterskich (na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii), 11 rozpraw doktorskich, jeden z doktorów prof. Lewandowskiego odbył pod Jego patronatem kolokwium habilitacyjne (1978 r.). Posiada w swym dorobku 54 recenzje prac magisterskich, kilkanaście rozpraw doktorskich i habilitacyjnych w różnych krajowych ośrodkach uniwersyteckich. Profesor jest również recenzentem pracy doktorskiej obronionej w Indiach oraz wykonawcą czterech recenzji dla ubiegających się o tytuł profesora.

Godzi się przypomnieć, że Profesor przez kilka lat brał czynny udział w pracach Okręgowego Komitetu Olimpiady Matematycznej w Lublinie, najpierw jako sekretarz, a potem przewodniczący. Współpracował także z Lubelskim Ośrodkiem Kształcenia Kadr Nauczycielskich przy Kuratorium Lubelskiego Okręgu Szkolnego. Jest czynnym członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego oraz Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Przez ponad 30 lat, aż do własnej rezygnacji, był czynnym członkiem *The American Mathematical Society*. Pasją Profesora są szachy i lektura klasyki polskiej i światowej.

Profesor Lewandowski swoją rzetelną i twórczą działalnością naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną zaskarbił sobie dużą sympatię i uznanie całej społeczności Wydziału Ekonomicznego. Zapisał się trwale w pamięci pracowników jako pierwszy dziekan tego fakultetu.

Ryszard Orłowski